

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 19-01-44163-01 דכה ואח' נ' רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

בפני כבוד השופט גד גדעון

- תובעים
1. עיזבון המנוח חליל אחמד דכה
  2. יוסף חליל דכה
  3. עבדאללה ח'ליל דכה
  4. עיזבון המנוח חדר דכה
  5. סועאד דכה
  6. חסן דכה
  7. יאסר דכה
  8. בלאל דכה
  9. מוסטפא דכה
  10. רדואן דכה
  11. נואר דכה
  12. כמאל דכה
  13. זיאד דכה
  14. ורדה עראר
  15. סבאח אבו שחאדה
  16. לילה סטל
  17. יאסמין אבו שחאדה
  18. לולו אבו ריאש
  19. עלי עג'אג'
  20. עמיר עג'אג'
  21. עיזבון המנוח אחמד חליל דכה
  22. מוחמד סעיד דכה
  23. נביל אחמד דכה
  24. חמיס אחמד דכה
  25. זכריא אחמד דכה
  26. פארוק אחמד דכה
  27. חכמת אחמד גאבר
  28. עלי חסן סכחפי
  29. חסן עלי סכחפי
  30. פאיז עלי סכחפי
  31. יוסף עלי סכחפי
  32. אברהים סכחפי
  33. ריחאב דעאיף
  34. ג'מלאת עלי סכחפי
  35. סבאח עלי דכה
  36. נוהא עלי דכה
  37. זיינה עלי עדאסי
  38. אסמהאן עלי דנף
  39. יאסמין עלי סכחפי
  40. היאם עלי אבו שמיס
  41. סוהא עלי דכה
  42. עיזבון המנוח אסמאעיל דכה
  43. סאמיה חסן דכה
  44. דיאב אסמאעיל דכה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 44163-01-19 דכה ואח' נ' רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

45. טארק אבו סיף
46. זידאן אסמאעיל דכה
47. עפאף אסמאעיל אבו סיף
48. סנאא סכחפי
49. חנאן אסמאעיל דכה
50. עיזבון המנוח מוחמד עלי דכה
51. עאדל מוחמד דכה
52. עדנאן מוחמד דכה
53. מאהר מוחמד דכה
54. נסרין מוחמד דכה
55. זהיא מוחמד יתים
56. סאמיה מוחמד דכה
57. הייפה מוחמד אוסורוף
58. עיזבון המנוחה אנתסאר אחמד סכחפי
59. יחיא אמין סכחפי
60. חמזה סכחפי
61. רמזי סכחפי
62. שאדי סכחפי
63. שאמה דכה
64. נגאח אגבאריה
65. עיטאף אבו נאר
66. עבלה מסארוה
67. עיזבון המנוח יאסין ח'ליל דכה
68. סאהר יאסין דכה
69. טאלב יאסין דכה
70. יוסף יאסין דכה
71. סלאמה יאסין דכה
72. אדריס [מוסה] יאסין דכה
73. חליל יאסין דכה
74. חלימה יאסין דכה
75. וטפא יאסין דכה
76. נעימה יאסין קדנרה
77. שרה יאסין גבעי
78. יוסרא יאסין דכה
79. עיזבון המנוחה חדיגה סכחפי
80. אברהים סכחפי
81. עבד סכחפי
82. ספייה כבהא
83. סבריה מסעוד
84. אמל אבו נאר
85. אנתסאר חדיגה
86. הננייה דכה
87. זהריה דכה
88. סאמיה דכה
89. חאלד דכה
90. זוהיר דכה
91. ריאד דכה
92. חוסין דכה
93. מוחמד דכה

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 19-01-44163 דכה ואח' נ' רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

94.עליא דכה
95.הוידה אבו נאר
96.מרווט דכה
97.מנאל אבו שחאדה

נגד

רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

נתבעים

פרוטוקול הדיון הושמט

פסק דין

1

הנתבעת ביקשה לדחות את התביעה על הסף מחמת התיישנות, ולאחר ששקלתי טענות הצדדים, סבורני כי יש לקבל את בקשתה. זאת, על אף התחושה כי לו ניתן היה, נכון היה לשאוף לפיצוי התובעים, כיוון שכפי שיפורט להלן, הרי שבמסגרת ההליך הקודם בין הצדדים, שנפתח בטרם חלוף תקופת ההתיישנות, נדמה כי המדינה היתה נכונה לשקול באופן חיובי לגוף הדברים, פיצוי התובעים, ולסברתי ההתיישנות כיום מקורה בהתנהלות התובעים בעיקר, נוכח ההסדר הדיוני שגובש באותו הליך.

התביעה הינה תביעה לתשלום פיצויים בגין הפקעת מקרקעין על פי חוק רכישת מקרקעים (אישור פעולות ופיצויים) התשי"ג - 1953, הפקעה שבוצעה בפועל בשנת 1954.

קדמה לתביעה דנא, תביעה שהגישו התובעים בבית משפט זה, באותה עילה (ת"א 16-03-46452 להלן: "ההליך הקודם"). אין מחלוקת כי התביעה האמורה במסגרת ההליך הקודם, לא התיישנה עובר להגשתה באשר הוגשה בתוך תקופת ההתיישנות המוארכת שנקבעה בהלכת ארידור (דנ"א 1595/06).

במסגרת ההליך הקודם, הגיעו הצדדים להסכמה, עוד קודם שנדונה התביעה לגופה, ולפיה: "... בכפוף למחיקת ההליך דנא, יוכלו התובעים להגיש בקשה לפיצוי לפי נוהל מס' 35.05 'הפיצוי לפי חוק רכישת מקרקעין (חר"מ)' ושחרור תמורה על פי חוק נפקדים (חנ"מ) מיום 30/7/2015 (להלן – הנוהל) ביחס למקרקעין נשוא התביעה וזאת בתוך 60 ימים. ... יובהר כי לעמדת המדינה על הליך זה חלה ההלכה שנקבע בדנ"א 1595/06 עזבון המנוח אדוארד ארידור ז"ל נ' עיריית פתח תקווה, למרות זאת ולפנים משורת הדין, ככל שהמו"מ בין התובעים לבין רמ"י לא ישא פרי, יוכלו

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 19-01-44163 דכה ואח' נ' רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

התובעים לחזור ולהגיש התביעה לפיצויים לפי חוק רכישת מקרקעין וזאת תוך 60 יום מיום סיום המו"מ. במקרה כזה המדינה לא תעלה טענת להתיישנות" (להלן: "ההסדר הדיוני").

בהתאם להסכמה זו, ולבקשתם המשותפת של הצדדים מחק בית המשפט את התביעה בהליך הקודם ביום 3.4.17.

אין מחלוקת כי התובעים לא הגישו בקשה כלשהי לגורמים המוסמכים אצל הנתבעת במהלך 60 ימים לאחר מחיקת התביעה, ופנייתם הראשונה אל הנתבעת בהמשך נעשתה ביום 5.7.18, אל האפוטרופוס לנכסי הנפקדים בבקשה לקבל תעודת שחרור. לכך השיב האפוטרופוס בחלוף שלושה ימים, כי בהתייחס למוריש שבגיננו נעשתה הפניה, אין מדובר בנפקד והדבר הודע לב"כ הקודם של התובעים כשלוש שנים קודם.

בקשה על פי הנוהל האמור בהסכם הפשרה, לא הוגשה גם חודשים רבים לאחר מכן. כאשר הוגשה בקשה קונקרטית לפיצוי נדחתה מחמת התיישנות, כאמור במכתב הדחייה.

בעקבות זאת, הוגשה התביעה דנא. התביעה הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב והועברה לבית משפט זה בהחלטת כבי' השופטת גרוסמן מיום 19.5.19. עוד קודם להעברת התביעה לבית משפט זה ביקשה הנתבעת לסלק את התביעה על הסף מחמת התיישנותה עובר להגשתה, לטענת הנתבעת, וזאת באשר התביעה דנא הוגשה " ... כשלוש שנים לאחר המועד האחרון שנקבע על – ידי בית המשפט העליון בהלכת ארידור להגשת תביעות לפיצויי הפקעה", מה גם שהתביעה הוגש " ... כ – 65 שנים לאחר מועד ההפקעה...". הנתבעת טענה עוד, כי התובעים לא עמדו בתנאי היסודי שנקבע בהסדר הדיוני, והוא הגשת בקשה על פי הנוהל בתוך 60 ימים למחיקת התביעה בהליך הקודם.

התובעים טענו בתשובתם, בין היתר, לחשיבותה של הזכות לפיצויי הפקעה הנגזרת ישירות מזכות הקניין של הבעלים המקורי בקרקע שהופקעה, להעדר אינטרס הסתמכות של המדינה במקרה זה על חלוף תקופת ההתיישנות משהוגשה התביעה בהליך הקודם בתוך התקופה, ולא התיישנה.

עוד טענו, בהסתמך על ע"א 216/66 עיריית תל אביב יפו נ' חג' מחמד אבו דאיה, כי משבוצעה ההפקעה בשנת 1954, קודם חקיקת חוק ההתיישנות, הרי שנוכח הוראות המעבר בס' 29 לחוק, אין הוראות החוק יכולות לקצר את תקופת ההתיישנות שקדמה לו, ובענייננו, בהתאם להוראות המג'לה שעמדה בתוקף באותה עת, וכפי שהתפרשו בהלכה הפסוקה בע"א 216/66 האמור, הרי שתביעות לפיצוי בגין הפקעה לא היו נתונות להתיישנות, אזי גם בענייננו, אין התיישנות בתביעה כאמור.

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 19-01-44163 דכה ואח' נ' רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

לעניין ההסדר הדיוני טענו התובעים, בין היתר, כי נוכח אזכור חוק נכסי נפקדים ושחרור התמורה על פיו במסגרת ההסדר האמור, הוטעו לחשוב כי בעל הזכויות המקורי היה נפקד, ועל כן, היה עליהם לפנות לאפוטרופוס לנכסי נפקדים קודם הגשת הבקשה, והדבר צריך היה להוביל לפרשות שלפיה התקופה תמנה רק מתום ההליך המקדים האמור מול האפוטרופוס לנכסי נפקדים. בהקשר זה הוסיף ב"כ התובעים וטעם במהלך הדיון היום כי אכן חל סטטוס של נפקד ביחס לאחד המורשים במקור ומכאן, כי ההליך כולו, יש לראותו, כהפקעה על פי חוק נכסי נפקדים, שבהקשר אליה לא חלה לדעתו הלכת ארידור.

לסברתו, על בית המשפט לנקוט משנה זהירות, טרם דחיית תביעה מחמת התיישנות בנסיבות התביעה דנא, מה גם שההתיישנות בענייננו, על פי החוק, עברה כהגדרתו "**... מתיחה** ...", במסגרת ההלכה הפסוקה והרי היא בגדר "**... התיישנות הלכתית**...".

במהלך הדיון היום, פרטו הצדדים עוד טענותיהם, וכן התייחסו להצעות שונות שהושמעו בניסיון להוביל לפשרה מוסכמת כלשהי, אלא שפשרה כזאת לא התגבשה.

סבורני כי אין לקבל את טענת התובעים שלפיה לא יכולה היתה תביעתם להתיישן מעולם נוכח הוראות המג'לה כפי שהתפרשו בע"א 216/66 האמור. זאת, נוכח עמדת בית המשפט העליון כפי שבוטאה ברע"א 7330/17 **תומא נ' רמ"י** (19.3.18) ור' סי' 20 לפסק הדין, בין היתר: "**... אם כן, הקביעה העקרונית שאומצה ב- ע"א ארידור ובהמשך לכך בדנ"א ארידור, היא כי ככלל תביעות לפיצויי הפקעה כפופות להסדר של דיני ההתיישנות, וזאת ככל שלא נשללה תחולתו של חוק ההתיישנות בהוראה מפורשת בחיקוק**". אוסיף, כי אלמלא הוחלט כן, היה נוצר מצב מעט מוקשה שלפיו, דווקא מי שהיה בידו הרבה יותר זמן לתבוע פיצויים, נהנה מהעדר מוחלט של הגבלה אשר חלה, על מי שהופקעו מהם זכויות לאחר חקיקת חוק ההתיישנות.

אשר לפרשנות של ההסדר הדיוני ומשמעה לענייננו – סבורני כי ההסדר הדיוני ברור וקשה לפרשו באופן שונה משמפרשת אותו הנתבעת לעניין ההוראה הבסיסית בהסכם – הגשת בקשה על פי הנוהל בתוך 60 ימים. הלשון ברורה, וגם התכלית ברורה – קידום העניין לצורך דיון בפרק זמן מוגבל, כאשר בבסיס ההסכמה חתירת התובעים לפיצוי במסלול מיטיב על פי הנוהל, אשר, אותו צירפה הנתבעת עוד לכתב הגנתה בהליך הקודם.

הטענה שמעלה ב"כ התובעים בדבר הארכת התקופה האמורה בת 60 הימים, או תחילת מרוצה רק לאחר סיום הליך מקדים מול האפוטרופוס לנכסי נפקדים, אינה יכולה להתקבל לסברתי מחמת

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

ת"א 19-01-44163 דכה ואח' נ' רשות הפיתוח-רשות מקרקעי ישראל

מספר טעמים מצטברים – ראשית, אין לה עיגון בלשון הסעיף, וגם אין עמימות כלשהי אשר מאפשרת הכנסתה בלשון ההסדר הדיוני. מעבר לאמור, קשה לקבל את ניסיונם של התובעים להיתלות במילים "... ושחרור התמורה על פי חוק נכסי נפקדים..." מן הטעם כי מדובר בבירור בשמו של הנוהל שמספרו 3.3.5, ואין בתיבה האמורה, לסברתי, כל הקשר הגיוני אחר לחובות הצדדים או זכויותיהם העל פי ההסדר הדיוני האמור. עוד קשה לקבל את הטענה משום שבכתב התביעה שהוגש בהליך הקודם עצמו טענו התובעים מפורשות, בס' 10 לכתב התביעה כי "כעולה ממכתבו של האפוטרופוס לנכסי נפקדים, ניתן למנוח חליל ז"ל, הבעלים במקור של הנכס, אישור בדבר העדר נפקדותו", והאישור האמור צורף כנספח ד לכתב התביעה, ובכתב ההגנה בס' 20, הכחישה הנתבעת את האמור באותו ס' 10 לכתב התביעה "... למעט אישור אי נפקדותו של המנוח". משמע, היה ברור ומוסכם, כי המוריש כלל לא היה נפקד. אין לפיכך גם יסוד לסברתי לטענה כי יש לראות בהפקעה, כאילו נעשתה על פי חוק נכסי נפקדים, מה גם שהקובע לעניין זה הינו האמור בהוראה הרלוונטית שמכוחה בוצעה ההפקעה בפועל.

אשר ליתר טענות התובעים, במישור ההגיונות, הצדק והעדר ההסתמכות, לכל טענות אלה יש בפי הנתבעת תשובות. אינני סבור כי הנתבעת נהגה בחוסר צדק או בחוסר הגינות בהעלותה טענה העומדת לה על פי דין, כאשר ניתנה לתובעים הזדמנות נאותה לטעון טענותיהם במסגרת בקשה מתאימה בהתאם להסדר הדיוני, וכאשר היו מיוצגים במסגרת ההליך הקודם, על ידי עו"ד (בא כוחם הקודם). מכל מקום, תחושות צדק לכשעצמן אינן עשויות להתגבר על התיישנות תביעה על פי דין, ולעניין זה אין גם בסיס לסברה כי ניתן לנוהג אחרת לעניין התיישנות כפי שהתפרשה בהלכה הפסוקה, שכן ההלכה הפסוקה אינה יוצרת דין, אלא רק מפרשת אותו.

התוצאה הינה דחיית התביעה מחמת התיישנות, על הסף, וכך אני מורה.

בנסיבות העניין, וכאשר הסילוק על הסף נעשה עוד בטעם הגשת כתב הגנה, מצאתי שלא לעשות צו להוצאות.

1
2
3

ניתנה והודעה היום י' סיוון תשע"ט, 13/06/2019 במעמד הנוכחים.

גד גדעון, שופט

4